

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse

Enhed: Sygehuspolitik

Sagsbeh.: SUMTK

Sags nr.: 0901273

Dok. Nr.: 1442605

Dato: 22. maj 2014

Resumé af møde med borgmestrene den 28. april 2014 vedr. deponering af lav- og mellemaktivt affald fra Risø

Følgende deltog i mødet: Minister for sundhed og forebyggelse Nick Hækkerup; borgmester Mads Jacobsen, Struer Kommune; borgmester Peder Chr. Kirkegaard, Skive Kommune; borgmester Hans Luunbjerg, Kerteminde Kommune; borgmester Holger Schou Rasmussen, Lolland Kommune; borgmester Winni Grosbøll, Bornholms Regionskommune; borgmester Joy Mogensen, Roskilde Kommune; direktør Ole Kastbjerg Nielsen, Dansk Dekommissionering; specialkonsulent David Garff Ulfbeck, Statens Institut for Strålebeskyttelse; chefkonsulent Peter Gravesen, GEUS; departementschef Per Okkels, særlig rådgiver Søren Lippert, kontorchef Jakob Krogh, konsulent John Erik Pedersen, specialkonsulent Tove Kjeldsen, ministersekretær Carlo V. Andersen.

Ministeren indledte mødet med at redegøre for status for de tre spor, der er igangsat undersøgelser af vedrørende deponering af lav- og mellemaktivt affald fra Risø – slutdeponering, mellemlagerløsning og eksportmulighed til udlandet. Ministeren redegjorde herunder for den igangværende miljøvurdering af plan for etablering af slutdepot, hvor der pt. er afholdt 3 borgermøder med henblik på at give borgerne mulighed for at komme med oplysninger og synspunkter om lokale forhold, der særligt bør indgå i miljøvurderingen. Efter borgermøderne vil Rambøll afgrænse, hvilke faktorer der skal indgå i miljøvurderingen. Ministeren oplyste, at Rambølls rapport – scopingrapporten – ventes at blive sendt i høring omkring 1. juni 2014.

Ministeren oplyste, at arbejdet med et beslutningsgrundlag for en mellemlagerløsning er påbegyndt bl.a. med besøg på udenlandske mellemlagre. Der vil blive udarbejdet et beslutningsgrundlag på generisk (overordnet) niveau, hvor der ikke vil blive peget på bestemte lokaliteter. Det venter, til det evt. er besluttet at gå videre ad det spor. Ministeren oplyste, at der ventes truffet beslutning vedrørende valg mellem slutdepotløsning og mellemlagerløsning omkring årsskiftet.

Ministeren oplyste, at undersøgelser af muligheden for at deponere alt affaldet i udlandet er igangsat, hvor Udenrigsministeriet har været i kontakt med en række lande om muligheden. Ministeren oplyste, at udsigterne med hensyn til at finde en eksportmulighed ikke ser lovende ud.

Peter Gravesen orienterede om status for udarbejdelsen af beslutningsgrundlag for en mellemlagerløsning, herunder at man har gennemført studiebesøg ved mellemlagre i Holland og Tyskland, samt ved et overfladenært slutdepot i Frankrig. Der orienteredes videre om, at man pt. undersøger de lovgivningsmæssige forhold vedrørende en mellemlagerløsning.

Ministeren gav herefter ordet til borgmestrene.

Joy Mogensen tilkendegav, at mht. en blivende løsning, var man i Roskilde meget bevidste om, at man var blandt de mindst egnede. Hun orienterede herefter om de bekymringer, som stormen Bodil gav ved Risø, hvor vandstanden steg betydeligt. Hun fandt, at en mellemlagerløsning var at skyde problemet videre til kommende generationer, og fandt i øvrigt, at en mellemlagerløsning kræver lige så stor sikkerhed som et slutdepot. Hun sluttede af med at opfordre til, at man stoler på eksperterne.

Hans Luunbjerg opfordrede til, at man vælger en mellemlagerløsning, idet han ikke fandt, erfaringerne med slutdeponering i udlandet havde vist sig gode. En mellemlagerløsning giver mulighed for at ændre på deponeringen, når man bliver klogere. Han opfordrede til, at udenlandske eksperter blev inddraget i valget mellem mellemlagerløsning og slutdeponering.

Winni Grosbøll pointerede, at man ikke vil have affaldet på Bornholm. Hun udtrykte undren over, at der laves miljøvurdering på slutdepotløsning, inden man ved, om man skal gå videre med det spor. Hun fandt det ønskeligt, at man have afsøgt andre muligheder inden. Man hører ikke om mellemlager og udlandsspor. Det giver anledning til mistanke om, at man prøver at få et slutdepot. Hun oplyste herefter med baggrund i borgermødet på Bornholm, at borgerne forventer, at der kommer politikere til møderne. Derefter spurgte hun til, hvilke mellemlagre man har besøgt og erfaringerne herfra, hvornår man træffer beslutning om lokalitet samt hvornår der kan oplyses mere om udlandssporet.

Ministeren svarede vedr. udlandsspor, at det er vanskeligt at oplyses andet, end at det bliver svært at finde et muligt aftagerland for al affaldet.

Ministeren bad herefter GEUS orientere om processen vedr. mellemlagerløsning.

Peter Gravesen oplyste, at der er udarbejdet en foreløbig disposition for et beslutningsgrundlag for mellemlagerløsningen. Papiret er efterfølgende lagt på hjemmesiden: <http://www.sum.dk/Sundhed/~media/Filer%20-%20dokumenter/Slutdepoter-borgermoeder-marts-2014/Tentativt-indhold-i-beslutningsgrundlag-for-mellemlagerløsning.ashx>. Peter Gravesen oplyste, at man har besøgt mellemlagre i Holland og Nordtyskland. Man har ligeledes besøgt et overfladeslutdepot i Frankrig. Dette har relevans i forhold til at se erfaringer med at placere et depot på jordoverfladen. Planene er derudover at besøge et depot i Norge for at se et mellemlager. Peter Gravesen oplyste videre, at man pt. er i gang med at afklare et mellemlager i forhold til lovgivningen. Han oplyste videre, at man ikke er så langt, at der kan oplyses om kriterier for lokalisering. Beslutningsgrundlaget ventes færdigt ved udgangen af året.

Holger Schou Rasmussen udtrykte undren over, at man ikke var begyndt at se på mellemlagerløsningen tidligere. Han oplyste herefter, at man ikke ville have et slutdepot på Lolland.

Joy Mogensen henlede opmærksomheden på, at det netop var på baggrund af borgmestrenes ønske, at man var begyndt at undersøge mellemlagerløsning og udlandsspor.

Peder Chr. Kirkegaard kvitterede for ministerens hurtige invitation efter udnævnelsen. Han fandt, at det er en dårlig løsning at placere affaldet i et slutdepot under jordoverfladen. Han foretrækker et mellemlager. Han oplyste, at Skive Kommune og borgergruppen har inviteret politikere med til et møde forud for borgermødet om miljøvurdering. Han afsluttede med at pointere, at mellemlagerløsningen skal på højde med undersøgelser af slutdepot. Han appellerede endelig til at internationale eksperter kommer ind med deres erfaringer.

Mads Jacobsen fandt, at det er et spørgsmål, om man har ryddet op efter sig med et slutdepot. Der kan opstå ubehagelige overraskelser. Han fandt derfor, at mellemlagerløsningen skal undersøges til bunds. Mht. slutdeponering kan der evt. være innovation hen over årene. Han spurgte herefter til, hvorvidt vi har højaktivt affald eller ej og henviste til de 233 kg. langlivet affald.

Ole Kastbjerg Nielsen oplyste, at der er 233 kg. bestrålet forsøgsbrændsel. Spørgsmålet om, hvorvidt det er høj- eller mellemaktivt har kørt i længere tid. Danmark følger IAEA's klassifikationsgrænser. Det interessante er imidlertid, hvad affaldet indeholder, og hvad levetiden og aktivitetsniveauet er. Disse 233 kg. skal forsøges deponeret via en international løsning. Det er ikke lykkedes endnu.

John Erik Pedersen præciserede, at man fortsat søger udenlandsmulighed for 233 kg. i international sammenhæng.

Ministeren påpegede på baggrund af borgmestrenes indlæg, at det er et nationalt ansvar (Folketinget og staten) at tage hånd om affaldet og beslutte, hvilken løsning der vælges.

Winni Grosbøll tilkendegav, at hun anerkender undersøgelsen af de tre spor. Hun udtrykte samtidige tilfredshed med undersøgelse af mellemlagerløsningen og pointerede, at det er vigtigt med et højt informationsniveau.

Ministeren afsluttede mødet med en tilkendegivelse af, at ministeriet vil bestræbe sig på at informere så meget som muligt, ligesom kommunerne også gerne må rette henvendelse med spørgsmål. Han afsluttede med at takke for borgmestrenes bemærkninger.